

Zwarte Piet

door drs. Claudia Verhoeff

Zwarte Piet. Wie kent 'm niet. Hij is het meest besproken onderwerp in heel Nederland en dus ook in onze dierenartsenpraktijk. Het hele jaar door, maar vooral in de herfst tegen de tijd dat je weer overal pepernoten kunt kopen. Dan duikt hij ineens ook weer overal op. En hij strooit. Niet zo zuinig trouwens. En alle kanten op. Het worden er steeds meer en de mensen krijgen een hekel aan ze, maar het onderwerp Zwarte Piet is ook dit jaar weer taboe. Inderdaad, we hebben het natuurlijk over: de vlo.

De vlo, de parasiet waar de meeste spookverhalen over rondgaan. Hoe is het toch mogelijk dat anno 2014 mensen met de meest geavanceerde verwarmingsmethoden in hun huis nog steeds denken dat vlooiën niet in de winter voorkomen? En dat ik tijdens onze buurt BBQ mijn uiterste best moet doen om mijn gezicht in de plooi te houden als een nota bene hoger opgeleide buurman mij vertelt dat zijn kat altijd vlooiën kreeg door het eten van blikvoer?

Ik kan me nog als de dag van gisteren een voorval herinneren toen ik net was afgestudeerd. De praktijk was nog niet verbouwd en de behandelkamer werd in twee delen gesplitst door de met assistentes bemande balie. Een dame met kleurig gewaad kwam met haar kat bij mij op consult vanwege jeukklachten. Ik tilde de kat uit het rieten mandje en kon de

diagnose zelfs met mijn toen nog beperkte ervaring direct à vue stellen: het arme beest zat onder de krabplekken en diverse dikke vlooiën zag ik tussen het door likken sterk uitgedunde vachtje vrolijk heen en weer wandelen. Ging die dame mij met een bloedserieus gezicht nog vertellen dat haar kat absoluut geen vlooiën kon hebben omdat ze altijd zong voor de kat!!! Twee assistentes gingen dood achter de balie toen ze het lachen probeerden te onderdrukken.

Maar alle gekheid op een stokje. Jeuk is niet leuk. En het is zelfs uiterst verdrietig als we op de praktijk stervende dieren binnen krijg die geveld zijn door bloedarmoede omdat ze opgegeten worden door de vlooiën. Dat zijn natuurlijk meestal hele jonge of hele oude dieren, maar vorige week betrof het nog een kat van vier jaar. Dan vraag ik me toch af hoe het zover heeft kunnen komen. En dus volgt hier het door dierenartsen meest vertelde verhaal. De vlooiencyclus. Want het gezegde "bij de konijnen af" houdt geen stand als je de vlooiencyclus kent. Het is namelijk "bij de vlooiën af"!

Vlooiënproblemen komen steeds vaker voor. In ieder huishouden, hoe schoon ook, maakt iedere huisdierbezitter evenveel kans om binnenshuis een vlooiënplaag te krijgen. Het is voornamelijk de kattenvlo die de hond, kat en zelfs de mens tot last is. Inderdaad ook de mens, want als de vlo werkelijk honger heeft dan zal deze parasiet de eerste de beste warmtebron opzoeken en bespringen, om vervolgens een bloedmaaltijd te nemen. Bij de centrale verwarming kan de vlo haar levenscyclus tijdens de wintermaanden rustig voortzetten. Vlooiën houden helaas geen winterslaap!

Een vrouwelijke vlo kan tot 50 eitjes per dag leggen! Alleen de vlooiën zelf leven op de huisdieren. Dit is 5% van de vlooi

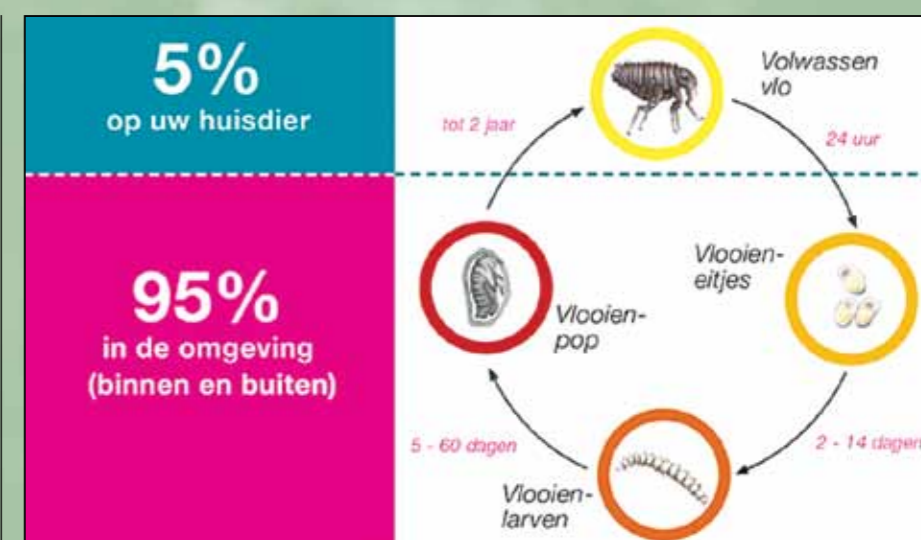
enpopulatie en dus slechts het topje van de ijsberg. De andere 95% (eitjes, larven, poppen) bevindt zich in huis, in kieren en naden, tussen de plinten, in de vaste vloerbedekking. De eitjes vallen uit de vacht op de grond en na een paar dagen komen er larven uit. De larven zoeken donkere plekken op, ze kruipen vaak diep in het tapijt, onder kasten, in de bank etc. Zij eten zich rond met vlooiënpoepjes, vervellen twee keer en verpoppen zich na één tot twee weken. De poppen liggen in hun cocon en komen alleen uit als ze op de juiste manier worden gestimuleerd. Zo kunnen poppen vele maanden, zelfs een jaar lang, een bron van herinfectie zijn. De lengte van de levenscyclus is afhankelijk van de vochtigheid en temperatuur, welke binnenshuis over het algemeen zeer gunstig is voor de vlo-ontwikkeling. Dit is dan ook de reden waarom mensen na enkele weken vakantie een ware vlooiënexplosie in huis kunnen aantreffen.

Het speeksel van bijtende vlooiën veroorzaakt natuurlijk jeuk bij huisdieren waardoor ze kale plekken krijgen door het krabben, schuren en zichzelf bijten. Bij ernstige gevallen kunnen op grotere delen van de rug en achterpoten open wonden en korsten zichtbaar worden. Sommige dieren reageren erg allergisch op vlooiën en kan één enkele beet in twee of drie weken al voldoende zijn om de huidklachten in stand te houden. Dat zijn dus lang niet altijd dieren die vergeven zijn van de vlooiën. Het is eigenlijk net als bij mensen. Op een zwoele zomeravond kan je buurvrouw of buurman helemaal lek gestoken worden door de muggen en zich een ongeluk krabben terwijl je er zelf gewoon naast zit en nergens last van hebt.

Vlooiën kunnen ook huisdieren besmetten met lintworm. Er was eens een dikke zwarte glimmende vlo. Vlooijtje met lintworm

bespringt kat, kat heeft jeuk, likt zich, eet daarbij de vlo op, vlo verteert en lintwormeitje groeit uit tot prachtige lange dikke lintworm in de darm van de kat, brokkelt aan het einde elke dag een stukje af en kruipt gezellig het licht tegemoet, zodat pakketje bomvol jong lintwormleven het lichaam verlaat, wordt lekker opgepeuzeld door schattig en hongerig vlooiënlarfje, groeit dik en rond uit tot sterke en gespierde dikke glanzende zwarte piet ("Dokter, hij heb echt geen pietten") en bespringt weer de kat. En ze leefden allemaal nog lang en gelukkig...

Alle redenen dus om de strijd tegen de vlooiën aan te gaan. En het is nu wel duidelijk dat niet alleen de volwassen vlooiën (5% van de populatie) op het huisdier maar ook de omgeving (95% van de populatie) aangepakt moet worden. Denk daarbij ook aan bijvoorbeeld de auto of de schuur waar katten vaak zitten. Een goede vlooiënbestrijding dient het gehele jaar door te gebeuren! Er zijn hiervoor verschillende producten op de markt. Helaas zijn vlooiën tegen veel middelen die al jarenlang gebruikt worden resistent geworden. Dierenartsen verkopen de middelen tegen vlooiën met de nieuwste generaties werkzame stoffen.

Deze hebben de zogenaamde UDA status. Dit betekent dat het wettelijk is geregeld dat ze minimaal de eerste vijf jaar uitsluitend bij de dierenarts verkrijgbaar zijn. Op deze manier is de eigenaar verzekerd van alleen uitstekend werkende producten. De middelen die men in dierspecialzaken of tuincentra kan kopen zijn al langer op de markt en werken doorgaans niet of minder omdat vlooiën resistent kunnen worden. U denkt nu misschien wat een verkooppraatje. De dierenarts wil natuurlijk snel rijk worden. Maar dat zal eerder gebeuren als de eigenaar vlooiënproducten koopt die al langer op de markt zijn. Aangezien deze niet of onvoldoende werkzaam zijn kunnen vlooiën zich ongebreideld ver-

menigvuldigen in huis. Met dieren die als gevolg van de vlooiënbeten een huidontsteking hebben gekregen zal de eigenaar op consult bij de dierenarts moeten gaan. Daar wordt dan het consult, de medicatie voor de huidontsteking en alsnog een goed werkend product tegen volwassen vlooiën en natuurlijk voor de omgeving afgerekend. Er bestaat zelfs een anti-conceptieprik voor de vlo! De kat krijgt een injectie die een half jaar werkzaam is en de vlooiën die bij de kat bloed zuigen en het middel opnemen leggen eitjes die nooit meer uitkomen. Een fantastisch middel dat het huis vlovrij houdt!

Ja, wij dierenartsen bekennen kleur: WIJ ZIJN TEGEN ZWARTE PIETJES!

www.dierenarts-alkmaarnoord.nl

